

Lisetten

FÖRSKOLA – GRUNDSKOLA – GYMNASIESKOLA – VUXENUTBILDNING

Andraspråkselever med språkstörning
samt dyslexi och hur de kan stöttas

Merhaba! Hello!
Selam! Hej!
Salut!

Modersmålet som nyckel
till det svenska språket

Elisabeth Mölnerud
om modersmålsbaserad
undervisning

Wittingmetoden
– ett sätt att knäcka läskoden på

Hur språkutveckling och identitet
påverkas av modersmålet

Tema

Modersmålet betydelse

Medverkande i detta nummer

Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk

Årgång 33 av Lisetten, fyra nr/år
Upplaga: 1 000 exemplar
ISSN: 1101-5128

Ansvarig utgivare

Selma Larsson

Lisettenredaktionen

Sammanställande i redaktionsrådet:
Laura Plichta
redaktion@svariks.se

Original och tryck

Trydells Tryckeri, Laholm
www.trydells.se

Prenumerationspris 2025

Skolenheter, myndigheter,
institutioner 460 kr/kalenderår

Medlemsavgift 2025

Medlemsavgiften för 2025 är
280 kr, pensionärer och studenter
betalar 120 kr. I medlemsavgiften
ingår prenumeration på Lisetten.

Hur jag blir medlem

Gå in på svariks.se
och följ instruktionerna!

Org nummer

802014-3338
Föreningstidningen Lisetten
är momsbefriad.

Annonsbokning

info@svariks.se

Annonspriser i Lisetten 2025

Helsida	9 500 kr
Sista sidan	11 500 kr
Halvsida	6 000 kr
Kvartsida	3 500 kr
Uppslag	15 500 kr
Mittuppslag	17 500 kr

10 % rabatt vid bokning av minst två
annonser i samma tidning.

OBS! För specialutgåvor finns alltid
en egen annonsplan.

Hemsida

www.svariks.se

Twitter

twitter.com/svariks

Facebook

www.facebook.com/svariks

LinkedIn

Vid utebliven tidning

mejla medlem@foreningshuset.se

Omslagsbild

ChatGPT

Boglárka Straszer är prefekt och professor i svenska som andraspråk vid Högskolan Dalarna. Hon är vice ordförande i den svenska föreningen för tillämpad språkvetenskap, ASLA, och koordinerar det nationella forskarnätverket NatMin, Forskarnätverk för nationella och andra minoritetsspråk.

Maarit Jaakkola är docent vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation samt biträdande föreståndare för Nordicom vid Göteborgs universitet. Hon är för närvarande involverad i COST Action-nätverket PLURILINGMEDIA och ordförande för Sällskapet för sverigefinsk forskning som driver webbportalen

Eva-Kristina Salameh, med dr och leg logoped, har arbetat på logopedmottagningen vid Skånes universitetssjukhus i Malmö och som lektor vid logopedutbildningen vid Lunds universitet. Hennes forskning har framför allt gällt språkstörning i kombination med flerspråkighet, främst hos svensk-arabiska barn. Hon har också skrivit ett antal böcker kring flerspråkighet hos förskole- och skolbarn.

Elisabeth Caroline Schmidt är projektkoordinator av "Your language counts!" på Goethe-Institut Stockholm. Dessutom är hon moderator för "Lunch Talk" (en serie evenemang från Goethe-Institut som behandlar centrala teman som flerspråkighet, språkutbildning och interkulturell kompetens). Innan dess arbetade hon som tysklärare vid universitetet och på företag.

Eleftherios Margaritis arbetar som modersmåls lärare och studiehandledare i grekiska och engelska med fokus på språk- och kunskapsutveckling. Han strävar efter att främja flerspråkighet, stödja elevers lärande genom anpassad undervisning samt synliggöra modersmålets värde i skolan och samhället.

Sofia Tingsell är fil. dr i nordiska språk och har varit verksam som forskare och språkvårdare på Språkrådet och som lektor i svenska som andraspråk på Göteborgs universitet. Hon är generalsekreterare för Sverigekontakt, en förening som stöder svenska språket utomlands och som har arbetat med svenskan i världen med säte i Göteborg sedan 1908.

Sofia Lindén är fil dr i språkdidaktik och lektor i svenska som andraspråk vid Högskolan Dalarna. I november 2024 disputerade hon med en doktorsavhandling som belyser hur språk- och kunskapsutveckling kan stöttas genom interaktioner i studiehandledning. Hennes forskningsintressen sträcker sig över ett brett område med särskilt fokus på flerspråkighet och mångfald.

Serap Grape är speciallärare med inriktning på språk-, skriv- och läsutveckling på Komvux/SFI i Eskilstuna. Hon är legitimerad speciallärare och grundskollärare, har utbildat sig till speciallärare vid Uppsala universitet samt till grundskollärare vid Linköpings universitet med inriktning mot svenska, matematik, engelska och svenska som andraspråk.

Styrelsen Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk

Ordförande

Annalena Svensson

Vice ordförande och sekreterare

Cecilia Sanchez

Ledamöter

Carl Gunnarsson
Selma Larsson
Laura Plichta
Sori Rasti

Revisor

Annika Vonck

Revisorssuppleant

Vakant

Valberedning

Thomas Nicholas
Annsophie Engborg

Vill du komma i kontakt med valberedningen?

Mejla: valberedning@svariks.se

Vill du komma i kontakt med styrelsen?

Mejla: info@svariks.se

Lisettens redaktionsråd består av:

Laura Plichta, Selma Larsson,
Annalena Svensson och
Cecilia Sanchez.

Vi nås på
redaktion@svariks.se

Vi vill bli fler!

Vi är väldigt glada att du som läser detta vill vara medlem i SVARIKS och verka för ett starkt svenska som andraspråksämne. Men vi vill bli ännu fler. Tipsa gärna dina kollegor att bli medlemmar i SVARIKS. För 280 kronor (120 kr om du är student eller pensionär) kommer Lisetten direkt hem i brevlådan. Gå in på www.svariks.se, klicka på fliken medlemskap och fyll i formuläret. Välkommen till SVARIKS!

Har du frågor om medlemskap eller prenumerationer?
Hör av dig till info@svariks.se!

Lisetten

- 4** Ordföranden har ordet
- 5** Aktuellt i riksförbundet
- 6** Hej kollega!
- 10** Modersmål och studiehandledning är guld – En sommardag med Reeman Akily på Språkcentralen i Malmö
- 14** "Your Language Counts" – Ett europeiskt lyft för modersmålsundervisning
- 16** Perspektiv på modersmålsämnet – svenska som modersmål utanför Sverige
- 18** INTERVJU: "Modersmål som nyckel till svenskan" – ett besök på Hyllie Park Folkhögskola
- 20** Språkutveckling och identitet: Hur modersmålet bidrar till individens identitet och självkänsla samt dess roll i språkutvecklingen
- 22** Modersmålet som nyckel till vuxnas språkutveckling
- 25** Nyckel till språk- och kunskapsutveckling genom studiehandledning
- 28** Lärresurser i finska som modersmål för att stötta elevers identitetsutveckling
- 31** Andraspråkselever med språkstörning och/eller dyslexi
- 34** Min dag på jobbet
- 35** Lisetten spanar
- 36** Den stora utredningslistan för dig inom skolans värld
- 37** Lisetten recenserar
- 39** I min bokhylla

Lisetten är en medlemstidning för Riksförbundet lärare i svenska som andraspråk, vilken syftar till att sprida erfarenheter och kunskap om svenska som andraspråk och flerspråkighet. Pedagoger, forskare och andra som arbetar med frågor som rör nyanlända och flerspråkiga barns, ungdomars och vuxnas utbildning är välkomna att medverka. Tidningen ges ut fyra gånger per år och distribueras till medlemmar och prenumeranter. Lösnummer kan beställas via föreningens webbplats, svariks.se. Redaktionen vill rikta ett varmt tack till alla som medverkat i detta nummer!

Lär dig se mönstret i arabiskan

Titel: Om arabiska – En kort språkvetenskaplig introduktion
Författare: Andreas Hallberg
Förlag: Acta Universitatis Gothoburgensis, 2023

Författaren Andreas Hallberg är universitetslektor vid Göteborgs universitet, och har utöver flertalet tidningsintervjuer, också figuretrat i P1:s Språket, avsnitt ”Allt du vill veta om arabiska”.

Tydligt i bokens inledning fastslår Hallberg att detta inte är en lärobok i arabiska, utan en bok om arabiska. Han förklarar vidare att bokens tilltänkta läsare är den språktresserade utan språkvetenskaplig bakgrund, och att hans avsikt är att använda vardagsspråkliga ord när han förklarar olika språkliga fenomen.

Boken är en skatt för den lärare som i sin undervisning vill införa komparativa inslag gällande svenskan och arabiskan. Bokens sju kapitelrubriker är Uttal, Skriften, Arabiska med latinska bokstäver, Dialekterna, Standardarabiska, arabisk diglossi och Grammatisk översikt.

En – av många – hjälpsamma avsnitt är den där Hallberg redogör för hur de olika arabiska

dialekterna slår igenom i skrift och tal, och hur detta påverkar transkriberingen till latinska bokstäver. Utöver detta tar han bland annat även upp hur bristen av tydliga transkriberingsprinciper – och ibland av konkurrerande transkriberingstraditioner – leder till många olika stavningar av samma namn. Vi är många lärare som otaliga gånger har haft problem med uttal och skrift av våra kära elevers arabiska namn. Nu kan vi härmed få lite djupare förståelse till grunden bakom oklarheterna, och kanske därmed sluta med att skuldbelägga oss själva eller eleverna, när stavning och uttal inte är överens.

Det sista kapitlet med den föga upphetsande rubriken ”Grammatisk översikt” är en pärla. Den hjälper mig som lärare i sva att dels se över de vanligaste transferfelen för mina arabisktalande elever, och dels ge mig uppslag för konkreta lektionsupplägg med komparativt fokus. I kapitlet ger författaren läsaren flera tydliga tabeller där svenskan och arabiskan tydligt ställs i komparativt ljus, med exempelvis tempus, numerus och satsordning. Det blir

plötsligt tydligt för läsaren att se mönstret i arabiskan, till exempel att svenskans ordstammar, i arabiskan motsvaras av tre rotkonsonanter. När vi ber våra elever att uppmärksamma preteritumformerna så ber vi dem att se åt ändelserna (-de, -te) i ordet, medan motsvarande dåtidsaffix i arabiskan finns inskjutna i ordet, mellan de tre rotkonsonanterna. Om det tar en viss tid för läsaren att bearbeta och ta in det arabiska dåtidsystemet, så får man också stor respekt och förståelse för att det också kan ta en viss tid för sva-eleven att bearbeta och ta in det svenska dåtidsystemet.

Genomgående i boken är språkjämförelserna valda med omsorg, och de tillhörande förklaringarna är tydliga, pedagogiska och konkreta.

Det enda som jag skulle vilja anmärka på, skulle vara att den arabiska skriften med fördel kan göras större, då den nu knappt är läsbar. *Om arabiska* rekommenderas varmt till alla våra läsare.

Cecilia Sanchez

